

Pääluokka 25

OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

Selvitysosa:

Hallinnonalan toimintaympäristö

Oikeusministeriön hallinnonalan määrärahoilla rahoitetaan demokraattisen oikeusvaltiomme ydintoimintoja kuten kattava julkinen oikeusapu, laadukas syyttäjätointa, koko tuomioistuinlaitoksen toiminta, tehokas ulosottotoiminta, vaikuttava vankeusrangaistusten ja yhdyskuntaseuraamusten täytäntöönpano sekä valtiolliset vaalit.

Oikeusministeriö ylläpitää ja tukee yhteiskunnallista vakautta vahvistamalla oikeusvaltiota, demokratiaa sekä perus- ja ihmisoikeuksia. Oikeusvaltion ja demokratian vakaat rakenteet tukevat kriiseistä selviytymistä ja vahvistavat osaltaan yhteiskunnan resilienssiä. Oikeudenmukainen, yhdenvertainen ja kestävä yhteiskunta perustuu luottamukseen ja yhteistoimintaan. Vakaa ja luotettava oikeusjärjestelmä on yhteiskunnan ja kansantalouden suotuisan kehityksen perusedellytys.

Toimintaympäristöä on jo useiden vuosien ajan hallinnut globaalit kriisit ja pyrkimys sellaisten vaikutusten hallintaan, jotka koettelevat yhteiskuntien vakautta. Edelleen käynnissä oleva Venäjän hyökkäyssota Euroopassa sekä muut globaalit kriisit ovat osoittaneet merkittävällä tavalla ilmiöiden keskinäisriippuvuudet sekä tarpeen näiden yhteen kietoutuneisuuksien hallitsemiseen myös talouteen liittyvien kysymysten osalta. Varautuminen kriiseihin ja riskeihin edellyttää voimavaroja.

Kansainvälisen turvallisuustilanteen muutos, rikollisuuden kansainvälistyminen, nuoriso-, jengi- ja järjestäytyneen rikollisuuden lisääntyminen, yhteiskunnan monimuotoistuminen, moniarvoistuminen ja haavoittuvuudet sekä toiminnan siirtyminen tietoverkkoihin luovat haasteita myös tarkoituksenmukaisiksi koetuille lainsäädäntöratkaisuille sekä kansallisesti että EU:ssa. Murrosteknologiat, tekoäly ja digitalisaatio tuottavat tehokkuutta ja taloudellisuutta, mutta edellyttävät myös varautumista ja hyvää systeemisten riskien hallintaa. Hybridivaikuttaminen ja siihen liittyvät varautumistarpeet on tunnistettu.

Huolehtiminen hyvästä hallinnosta, oikeusjärjestelmän selkeydestä ja jatkuvuudesta, kansalaisten oikeusturvasta ja tarvittavien lainsäädäntöratkaisujen johdonmukaisuudesta on entistäkin tärkeämpää. Panostaminen kansalaisten osallistumismuotojen monipuolisuuteen, samoin kuin yrityksiä koskevan sääntelyn kilpailukykyyn on tärkeää. Haavoittuvassa ja heikommassa asemassa olevien turvaaminen on entistäkin tärkeämpää.

Oikeusministeriön toimintaan vaikuttavat keskeiset muutostekijät ovat:

- demokratia ja oikeusvaltiokehitys
- eriarvoistumisen ja yhdenvertaisuuden ristiriitainen kehitys
- informaatioympäristön murros
- turvallisuus.

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet

	2024 toteutuma	2025 arvio	2026 arvio
Jokaisella on yhdenvertainen mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa	hyvä	hyvä	hyvä
Oikeusjärjestys turvaa toimintamahdollisuudet ja edistää vakautta	hyvä	hyvä	hyvä
Laadukas lainvalmistelu on edellytys toimivalle yhteiskunnalle	hyvä	hyvä	hyvä

	2024	2025	2026
	toteutuma	arvio	arvio
Korkealaatuinen oikeusturva on kaikkien saatavilla	tydyttävä	hyvä	hyvä
Rikollisuus ja turvattomuuden tunne vähenevät	tydyttävä	hyvä	hyvä
Suunnitelmallinen uudistuminen pohjaa ennakointiin	tydyttävä	hyvä	hyvä

Oikeusministeriön hallinnonalan henkilötyövuodet

	2024	2025	2026
	toteutuma	arvio	arvio
Oikeusministeriö	285	250	235
Oikeushallinnon erityisviranomaiset	182	200	200
Oikeusrekisterikeskus	234	220	220
Tuomioistuinlaitos	3 562	3 700	3 850
Oikeuspalveluvirasto	1 267	1 330	1 410
Ulosottolaitos	1 146	1 140	1 160
Syyttäjälaitos	624	695	700
Rikosseuraamuslaitos	2 565	2 622	2 760
Yhteensä	9 865	10 157	10 535

Sukupuolten tasa-arvo

Oikeusministeriö työskentelee määrätietoisesti yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja syrjimättömyyden edistämiseksi yhteiskunnassa. Kaikilla on oikeus tuntea olonsa turvalliseksi ja hyväksi Suomessa.

Vuonna 2024 vangeista n. 8,5 % ja yhdyskuntaseuraamuksia suorittavista n. 12 % oli naisia. Huomioidaan toiminnassa eri asiakasryhmien, kuten naisten ja nuorten, erilaiset tarpeet.

Kestävä kehitys

Oikeusministeriö toteuttaa hallituksen visiota vahvasta ja välittävästä Suomesta, jossa on vahva demokratia ja itsenäinen oikeusvaltio ja jossa jokaista arvostetaan tasavertaisena yhteiskunnan jäsenenä. Hallitusohjelman mukaisesti oikeusministeriö vahvistaa kestävää hyvinvointiyhteiskuntaa ja pitää huolta heikoimmasta sekä vahvistaa ihmisten osallisuutta ja keskinäistä luottamusta. Hallitusohjelman mukaisesti oikeusministeriö vahvistaa kansalaisten luottamusta oikeudenmukaisesti toimivaan yhteiskuntaan. Lisäksi hallitusohjelman mukaisesti edistetään oikeusvaltioperiaatteen toteutumista ja korruptiontorjuntaa EU:ssa.

Oikeusministeriön kestävyystyön perusta on kestävästi ja vastuullisesti toimiva oikeusvaltio ja demokratia sekä yhteiskunta, jossa jokainen on tärkeä. Hallitusohjelman mukaisesti edistetään oikeusvaltioperiaatteen toteutumista. Oikeusministeriö tekee työtä erityisesti seuraavilla painopistealueilla:

- Huolehditaan jokaisen perus- ja ihmisoikeuksien toteutumisesta
- Edistetään yhdenvertaista ja oikeudenmukaista yhteiskuntaa, jonka toimintaan jokainen voi osallistua ja luottaa
- Vähennetään turvattomuuden tunnetta yhteiskunnassa.

Hallinnonalan määrärahat vuosina 2024—2026

		v. 2024 tilinpäätös 1000 €	v. 2025 varsinainen talousarvio 1000 €	v. 2026 esitys 1000 €	Muutos 2025—2026 1000 € %	
01.	Ministeriö ja hallinto	192 605	184 717	184 069	-648	0
01.	Oikeusministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	24 415	22 147	23 936	1 789	8
03.	Oikeushallinnon erityisviranomaiset -viraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	18 189	20 744	21 224	480	2
05.	Oikeusrekisterikeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	10 060	8 548	8 715	167	2
20.	Erityismenot (arviomääräraha)	19 959	13 943	13 943	—	0
(21.)	Oikeusministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (siirtomääräraha 2 v)	1 735	1 601	—	-1 601	-100
22.	Oikeusministeriön hallinnonalan ICT-kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)	20 120	19 170	19 470	300	2
(27.)	Kuurojen totuus- ja sovintoprosessi (siirtomääräraha 3 v)	1 223	643	—	-643	-100
29.	Oikeusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	61 571	57 000	63 510	6 510	11
50.	Avustukset (kiinteä määräraha)	14 426	13 464	13 814	350	3
51.	Eräät valtion maksamat korvaukset (arviomääräraha)	20 489	27 000	19 000	-8 000	-30
66.	Kansainväliset jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (arviomääräraha)	419	457	457	—	0
10.	Tuomioistuimet	353 023	371 196	394 513	23 317	6
01.	Korkeimman oikeuden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	9 789	10 017	10 458	441	4
02.	Korkeimman hallinto-oikeuden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	13 370	15 010	14 644	-366	-2
03.	Muiden tuomioistuinten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	329 864	346 169	369 411	23 242	7
15.	Oikeuspalvelut	176 016	176 313	190 130	13 817	8
01.	Oikeuspalveluviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	92 714	95 903	109 720	13 817	14
50.	Yksityisille oikeusavustajille maksettavat korvaukset (arviomääräraha)	83 302	80 410	80 410	—	0
20.	Ulosotto	109 862	110 856	118 553	7 697	7
01.	Ulosottolaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	109 862	110 856	118 553	7 697	7
30.	Syyttäjät	63 051	64 619	69 081	4 462	7
01.	Syyttäjälaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	63 051	64 619	69 081	4 462	7

	v. 2024 tilinpäätös 1000 €	v. 2025 varsinainen talousarvio 1000 €	v. 2026 esitys 1000 €	Muutos 2025—2026	
				1000 €	%
40. Rangaistusten täytäntöönpano	289 192	294 201	319 252	25 051	9
01. Rikosseuraamuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	284 492	294 201	319 252	25 051	9
(74.) Avolaitostyöt (siirtomääräraha 3 v)	4 700	—	—	—	0
50. Vaalimenot	50 775	10 384	3 674	-6 710	-65
01. Vaalipiirilautakuntien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	7 150	10	100	90	900
20. Vaalimenot (arviomääräraha)	43 625	10 374	3 574	-6 800	-66
Yhteensä	1 234 524	1 212 286	1 279 272	66 986	6
Henkilötyövuosien kokonaismäärä	9 865	10 157	10 535		

01. Ministeriö ja hallinto

Selvitysosa: Oikeusministeriön perustehtävänä on huolehtia oikeusvaltion ja demokratian toimivuudesta. Tässä tarkoituksessa ministeriö:

- Edistää demokratian ja perusoikeuksien toteutumista.
- Edistää oikeusturvan ja rikosvastuun toteutumista.
- Turvaa hallinnonalansa toimintaedellytykset.
- Valmistelee toimialansa lainsäädäntöä.
- Kehittää valtioneuvoston lainvalmistelua.

Pääloukkaperusteluissa on esitetty oikeusministeriön hallinnonalan yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet, joita oikeusministeriö toimeenpanee.

Oikeusministeriö toimii yhtenäisen valtioneuvoston osana. Oikeusministeriön visiona on avoin, aktiivinen ja turvallinen yhteiskunta, johon jokainen voi tuntea kuuluvansa ja jossa voi luottaa oikeuksiensa toteutumiseen.

01. Oikeusministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 23 936 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) oikeusministeriön hyväksymien tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoittamiseen
- 2) ministeriön yhteydessä toimivista lautakunnista ja muista vastaavista toimielimistä aiheutuvien menojen maksamiseen.

Selvitysosa:

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2024 toteutuma	2025 varsinainen talousarvio	2025 esitys
Bruttomenot	27 071	22 397	24 186
Bruttotulot	1 284	250	250
Nettomenot	25 787	22 147	23 936
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	7 165		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	5 792		

Määrärahan käytöstä arvioidaan kulutusmenojen osuudeksi 23 836 000 euroa ja siirtomenojen osuudeksi 100 000 euroa.

Määrärahasta käytetään arviolta 270 000 euroa tutkimus- ja kehittämistoimintaan.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Laajennettu hankintatuki (0,5 htv) (siirto momentille 23.01.01)	-50
Lausuntopalvelun ylläpitomenot (siirto momentille 23.01.01)	-30
Nuoriso- ja jengirikollisuuden vastaisen ohjelman toimeenpano (siirto momentilta 26.10.01)	-50
Valmiuslain uudistaminen	-300
Palkkausten tarkistukset	719
Toimintameno säästö (Lisätoimet 2024)	500
Tuottavuustoimenpiteet (HO 2023)	1 000
Yhteensä	1 789

2026 talousarvio	23 936 000
2025 II lisätalousarvio	344 000
2025 talousarvio	22 147 000
2024 tilinpäätös	24 415 000

03. Oikeushallinnon erityisviranomaiset -viraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 21 224 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös Euroopan kriminaalipolitiikan instituutin jakamien apurahojen maksamiseen.

Nettobudjetoinnissa ei oteta tuloina huomioon sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014) 305 §:ssä säädetyistä valvontatehtävistä perittävistä maksuista kertyviä tuloja eikä konkurssilain (120/2004) mukaan valtiolle tilitettäviä velkojen menettämiä jako-osuuksia.

Selvitysosa: Oikeushallinnon erityisviranomaiset -virasto aloitti toimintansa 1.1.2025 (L Oikeushallinnon erityisviranomaiset -virastosta 24/2024). Virastossa on hallintopalveluyksikkö, joka tuottaa yhteiset hallinnon tukipalvelut erityisviranomaisille.

Konkurssiasiamiehen tehtävänä on aloittein, neuvoin ja ohjein edistää ja kehittää hyvää pesähoitotapaa sekä valvoa, että konkurssipesiä hoidetaan lain ja hyvän pesähoitotavan mukaisesti ja että pesähoitajat asianmukaisesti hoitavat heille kuuluvat tehtävät. Konkurssiasiamies huolehtii tarvittaessa velallisen tilien ja toiminnan tarkastamisesta sekä

konkurssipesien julkisselvityksestä (L konkurssipesien hallinnon valvonnasta 109/1995). Konkurssiasiamiehen apuna toimii *konkurssiasiaain neuvottelukunta*.

Kuluttajariitalautakunta on kuluttajien ja yritysten välisissä oikeudellisissa riidoissa ratkaisusuosituksia antava asian-
tuntijaelin (L kuluttajariitalautakunnasta 8/2007). Kuluttajariitalautakunta ennaltaehkäisee, sovittelee ja ratkaisee sen
toimivaltaan kuuluvia riita-asioita. Lautakunta ohjaa osapuolia sovintoon sekä antaa kirjallisia ratkaisusuosituksia ku-
luttajien ja elinkeinonharjoittajien välisiin sekä asuntoa koskeviin yksityisten välisiin oikeudellisiin erimielisyyksiin.
Kehitetään kuluttajariitalautakunnan toimintaa käsittelyaikojen lyhentämiseksi ja kuluttajan oikeusturvan parantami-
seksi laaditun selvityksen ja saadun lausuntopalautteen perusteella.

Lapsiasiavaltuutetun tehtävänä on arvioida ja edistää lapsen edun ja oikeuksien toteutumista yleisellä hallinnon, yh-
teiskuntapolitiikan ja lainsäädännön tasolla sekä edistää Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokouksen hyväksymän
lapsen oikeuksia koskevan yleissopimuksen (SopS 59—60/1991) toteutumista. Lapsiasiavaltuutettu raportoi YK:n
lapsen oikeuksien komitealle, valtioneuvostolle ja eduskunnalle. Lapsiasiavaltuutettu tekee aloitteita ja selvityspyyn-
töjä havaitsemistaan puutteista. Lasten aseman ja oikeuksien sekä niitä koskevan viranomaisten yhteistyön edistämis-
tä varten lapsiasiavaltuutetun apuna toimii *lapsiasianeuvottelukunta*.

Oikeudenkäyntiavustajalautakunta käsittelee ja ratkaisee luvan oikeudenkäyntiasiamiehenä ja -avustajana toimimi-
seen. Lautakunta voi myös peruuttaa luvan, määrätä seuraamusmaksun tai antaa varoituksen tai huomautuksen. Lau-
takunta rahoittaa toimintansa hakemus- ja valvontamaksujen tuotoilla (L luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista
715/2011).

Onnettomuustutkintakeskuksen tehtävänä on turvallisuustutkintalain (525/2011) mukaan kehittää ja ylläpitää onnetto-
muuksien tutkintavalmiutta, selvittää tehokkaasti ja luotettavasti onnettomuuksien syitä ja antaa niiden perusteella
turvallisuussuosituksia sekä seurata turvallisuussuositusten toteutumista. Lisäksi Onnettomuustutkintakeskuksen teh-
tävänä on kouluttaa tutkijoiksi soveltuvia henkilöitä ja huolehtia turvallisuustutkinnan alaan liittyvästä kansainväli-
sestä yhteistyöstä.

Tasa-arvovaltuutettu valvoo naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986) noudattamista ja edis-
tää aloitteiden, neuvojen ja ohjeiden avulla lain tarkoituksen toteutumista. Tasa-arvovaltuutettu antaa tietoja tasa-ar-
volaista ja sen soveltamisesta sekä seuraa naisten ja miesten tasa-arvon toteutumista yhteiskuntaelämän eri aloilla.
Tasa-arvovaltuutettu antaa ohjeita ja neuvontaa sukupuolen, sukupuoli-identiteetin tai sukupuolen ilmaisun perusteel-
la syrjintää epäilevälle, selvittää syrjintäkieltojen rikkomistapauksia ja pyrkii lisäämään tietoisuutta tasa-arvolakiin
liittyvistä oikeuksista ja velvollisuuksista. Tasa-arvovaltuutettu toimii niin, että yhteiskunnassa, työpaikoilla ja oppi-
laitoksissa edistetään sukupuolten tasa-arvoa tasa-arvolaissa tarkoitettulla tavalla.

Tiedusteluvalvontavaltuutetun tehtävänä on valvoa tiedustelumenetelmien käytön lainmukaisuutta sekä perus- ja ih-
misoikeuksien toteutumista tiedustelutoiminnassa siten kuin laissa tiedustelutoiminnan valvonnasta (121/2019) sää-
detään.

Tietosuoja-valtuutetulla on yleistöimivalta henkilötietojen suojaa koskevissa asioissa. Tietosuoja-valtuutetun valvonta-
tehtävistä säädetään erityisesti EU:n yleisessä tietosuoja-asetuksessa (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus EU
2016/679) sekä sitä täydentävässä tietosuojalaissa (1050/2018). Tietosuoja-valtuutetun toimisto ylläpitää ja edistää
perusoikeutta yksityisyyteen ja luottamusta yhteiskunnan palveluihin sekä osallistuu tietoyhteiskunnan kehittämiseen
Suomessa ja EU:ssa.

Vanhusasiavaltuutettu edistää ikääntyneiden oikeuksien toteutumista. Vanhusasiavaltuutettu seuraa ja arvioi ikäänty-
neiden asemaa ja oikeuksien toteutumista sekä seuraa lainsäädäntöä ja päätöksentekoa ja arvioi niiden vaikutuksia
ikääntyneisiin. Vanhusasiavaltuutettu tekee aloitteita ja lausuntoja sekä osallistuu yhteiskunnalliseen keskusteluun.
Lisäksi vanhusasiavaltuutettu laatii ja teettää selvityksiä ja julkaisee raportteja, edistää tiedotusta ja välittää ikäänty-
neitä koskevaa tietoa sekä edistää yhteistyötä ikääntyneiden asioita käsittelevien sekä ikääntyneitä edustavien toimi-
joiden välillä. Vanhusasiavaltuutettu raportoi toiminnastaan säännöllisesti valtioneuvostolle ja eduskunnalle.

Yhdenvertaisuusvaltuutetun tehtävänä on valvoa yhdenvertaisuuslain (1325/2014) noudattamista sen mukaan kuin sanotussa laissa säädetään sekä muutoinkin edistää yhdenvertaisuuden toteutumista ja ehkäistä syrjintää. Lisäksi valtuutettu toimii kansallisena ihmiskaupparaportoijana ja naisiin kohdistuvan väkivallan raportoijana sekä valvoo ulkomaalaisten maasta poistamista. *Yhdenvertaisuusasioiden neuvottelukunta* toimii yhdenvertaisuusvaltuutetun johdolla ja edistää viranomaisten, kansalaisjärjestöjen ja muiden toimijoiden yhteistyötä syrjintään puuttumisessa ja yhdenvertaisuuden edistämisessä.

Yhdistyneiden kansakuntien yhteydessä toimiva Euroopan kriminaalipolitiikan instituutti tuottaa kansainvälisiä asiantuntijapalveluja kriminaalipolitiikan alalla. Laitoksen toimintaa ohjaavat keskeisesti YK:n kriminaalipoliittinen ohjelma ja siihen liittyvät linjapäätökset.

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2024 toteutuma	2025 varsinainen talousarvio	2026 esitys
Bruttomenot	17 994	22 344	22 824
Bruttotulot	468	1 600	1 600
Nettomenot	17 526	20 744	21 224
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	2 819		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	3 481		

Määrärahaa käytetään arviolta 600 000 euroa tutkimus- ja kehittämistoimintaan (kriminaalipolitiikan instituutin määräraha).

Määrärahan arvioitu käyttö (1 000 euroa)

Hallintopalveluyksikkö	665
Konkurssiasiamiehen toimisto	1 756
Kuluttajariitalautakunta	3 200
Lapsiasiavaltuutetun toimisto	765
Onnettomuustutkintakeskus	1 840
Tasa-arvovaltuutetun toimisto	1 120
Tiedusteluvalvontavaltuutettu	480
Tietosuojavaltuutetun toimisto	4 900
Vanhusiasiavaltuutettu	505
Yhdenvertaisuusvaltuutetun toimisto	2 720
Kriminaalipolitiikan instituutti	600
Palvelukeskusten maksut ja muut yhteiset menot	2 673
Yhteensä	21 224

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Palkkausten tarkistukset	480
Yhteensä	480

2026 talousarvio	21 224 000
2025 II lisätalousarvio	176 000
2025 talousarvio	20 744 000
2024 tilinpäätös	18 189 000

05. Oikeusrekisterikeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 8 715 000 euroa.

Nettobudjetoinnissa otetaan tuloina huomioon Oikeusrekisterikeskuksen oman työn kustannuksista muodostuvat ICT-palvelumaksut ja rekisterinpitoviranomaisena tehtyjen tietoluovutus päätösten nojalla annettujen massapöimintatietojen kustannusten perusteella saadut tulot.

Selvitysosa: Oikeusrekisterikeskus toimii oikeusministeriön hallinnonalan tietojärjestelmien ja rekisterien rekisterinpitäjänä sekä välittää hallinnonalan viranomaisten ilmoittamia tietoja muille viranomaisille. Käytetyimpiä rekisterejä ovat rikosrekisteri, sakkorekisteri, konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteri sekä velkajärjestelyrekisteri. Oikeusrekisterikeskus huolehtii sakkoihin, menettämisseuraamuksiin, maksuihin ja saataviin liittyvistä täytäntöönpanotehtävistä ja käyttää valtion puhevaltaa näissä tehtävissä. Lisäksi Oikeusrekisterikeskus huolehtii hallinnonalan tietojärjestelmien ylläpidosta ja kehittämisestä yhteistyössä hallinnonalan virastojen kanssa siten kuin palvelusopimuksissa on sovittu. Oikeusrekisterikeskus toimii myös hallinnonalan IT-hankintojen hankintayksikkönä ja on oma kirjanpitoyksikkönsä.

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2024 toteutuma	2025 varsinainen talousarvio	2026 esitys
Bruttomenot	20 564	18 548	25 967
Bruttotulot	12 184	10 000	17 252
Nettomenot	8 380	8 548	8 715
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	8 360		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	10 039		

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

WinCapita-asioiden korvausvaatimusten käsittely	-80
Palkkausten tarkistukset	247
Yhteensä	167

2026 talousarvio	8 715 000
2025 II lisätalousarvio	91 000
2025 talousarvio	8 548 000
2024 tilinpäätös	10 060 000

20. Erityismenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 13 943 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) turvallisuustutkintalaista (525/2011), Euroopan unionin lainsäädännön ja Suomea velvoittavien kansainvälisten sopimusten mukaisista turvallisuustutkinnoista ja alustavista tutkinnoista, niihin liittyvästä viestinnästä sekä tutkintavalmiuden ylläpidosta aiheutuviin menoihin
- 2) konkurssiasiamiehen vähävaraisessa konkurssipesässä ottamaan kuluvastuuseen liittyen ulkomaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa antamasta sitoumuksesta mahdollisesti johtuvan korvausvastuun toteuttamiseen
- 3) viranomaistoiminnasta lakien ja asetusten nojalla aiheutuvien oikeudenkäyntikulujen ja alaikäiselle asianosaiselle esitutkintaa varten edunvalvojan määräämisestä aiheutuneiden kulujen sekä edunvalvojan palkkioiden ja kulujen maksamiseen
- 4) valtion maksettavaksi vahingonkorvauslain (412/1974) nojalla määrättyjen korvausten maksamiseen
- 5) oikeusapulain (257/2002) mukaisesti hoidettavien asioiden sekä talous- ja velkaneuvonnan asiakkaiden ja yleisen edunvalvonnan päämiehille hallintolain (434/2003) 26 §:n 3 momentin nojalla hankittavien tulkkaus- ja käännöspalvelujen maksamiseen
- 6) oikeusgeneettisestä isyystutkimuksesta annetun lain (378/2005) 19 §:n ja 20 §:n mukaisten korvausten sekä äitiyden vahvistamiseen liittyvien tuomioistuimen määräämästä tutkimuksesta aiheutuvien vastaavien kustannusten maksamiseen
- 7) siirtomenojen maksamiseen julkisen oikeusavun ja yleisen edunvalvonnan ostopalvelujen päämiehille arvonlisäveron määrää vastaavana hyvityksenä
- 8) oikeudenkäyntikulujen maksamiseen yhdenvertaisuuslain (1325/2014) ja tasa-arvolain (609/1986) mukaisissa asioissa, joissa yhdenvertaisuusvaltuutettu tai tasa-arvovaltuutettu toimii avustajana epäillyn syrjinnän uhriksi joutuneen henkilön oikeudenkäynnissä ja on sitoutunut korvaamaan mahdolliset oikeudenkäyntikulut, jos asia hävitään
- 9) rikoslain (356/2016) 10 luvun 11 §:n 2 momentin mukaisten korvausten maksamiseen
- 10) konkurssilain (120/2004) mukaisten julkisselvittäjien ja pesänhoitajien palkkioihin sekä julkisselvityksestä aiheutuvien muiden konkurssimenettelyn menojen maksamiseen.

Selvitysosa: Määrärahan käytöstä arvioidaan kulutusmenojen osuudeksi 12 143 000 euroa ja siirtomenojen osuudeksi 1 800 000 euroa.

2026 talousarvio	13 943 000
2025 talousarvio	13 943 000
2024 tilinpäätös	19 958 756

(21.) Oikeusministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (siirtomääräraha 2 v)

Selvitysosa: Momentti ja sen määräraha ehdotetaan poistettavan talousarviosta.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Oikeushallinnon pilvi- ja sovelluspalvelujen kehittäminen	-1 601
Yhteensä	-1 601
2025 talousarvio	1 601 000
2024 tilinpäätös	1 735 000

22. Oikeusministeriön hallinnonalan ICT-kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 19 470 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää hallinnonalan tietohallintomenoihin, -hankkeisiin ja digitalisaation edistämiseen.

Selvitysosa:

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Käyttö- ja kapasiteettipalvelu	-200
Vaalitietojärjestelmän (VAT) uusiminen (kyber)	500
Yhteensä	300

2026 talousarvio	19 470 000
2025 talousarvio	19 170 000
2024 tilinpäätös	20 120 000

(27.) Kuurojen totuus- ja sovintoprosessi (siirtomääräraha 3 v)

Selvitysosa: Momentti ja sen määräraha ehdotetaan poistettavan talousarviosta.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Tasomuutos	-643
Yhteensä	-643

2025 talousarvio	643 000
2024 tilinpäätös	1 223 000

29. Oikeusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 63 510 000 euroa.

Selvitysosa:

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Tasomuutos	6 510
Yhteensä	6 510

Määräraha on kehyksen ulkopuolinen.

2026 talousarvio	63 510 000
2025 talousarvio	57 000 000
2024 tilinpäätös	61 571 386

50. Avustukset (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 13 814 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) avustuksiin saamelaisten kulttuuri-itsehallinnon ylläpitämiseen

- 2) avustuksiin Ihmisoikeusliitto ry:lle
- 3) avustuksiin rikollisuutta ehkäisevää työtä tekeville yhteisöille sekä rikollisuutta ehkäisevän työn arviointiin
- 4) avustuksiin Rikosuhripäivystyksen toimintaan ja muille rikosten uhrien tukipalveluja tuottaville yhteisöille
- 5) avustuksiin Naisten Linja ry:lle
- 7) avustuksiin Julkisen sanan neuvostolle
- 8) avustuksiin Pakolaisneuvonta ry:lle.

Käyttösuunnitelma (1 000 euroa)

Avustukset rikosten uhrien tukipalveluja tuottaville yhteisöille (enintään)	6 360
Avustukset saamelaisten kulttuuri-itsehallinnon ylläpitämiseen (enintään)	4 895
Muut avustukset ja avustushankkeiden vaikutuksen arviointi (enintään)	2 559
Yhteensä	13 814

Selvitysosa:

Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista valtiolle aiheutuvat menot (1 000 euroa)

	2026	2027	2028	2029	2030	2031 lukien
Saamelaiskulttuurikeskuksen vuokrasopimusvaltuus						
Ennen vuotta 2025 tehdyt sitoumukset	1 481	1 481	1 481	1 481	1 481	1 481/vuosi
Vuoden 2025 sitoumukset	-	-	-	-	-	-
Menot yhteensä	1 481	1 481	1 481	1 481	1 481	1 481/vuosi

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Pakolaisneuvonta ry	-100
Rikoksen uhrien tukipalveluiden rahoituksen vahvistaminen (rikosuhrimaksujen korottaminen)	900
Rikosuhripäivystyksen toiminta	-150
Tasomuutos	-300
Yhteensä	350

2026 talousarvio	13 814 000
2025 talousarvio	13 464 000
2024 tilinpäätös	14 426 000

51. Eräät valtion maksamat korvaukset (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 19 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) rikosvahinkolain (1204/2005) nojalla maksettaviin rikosvahinkokorvauksiin
- 2) syyttömästi vangitulle tai tuomitulle valtion varoista vapauden menetyksen johdosta maksettavasta korvauksesta annetun lain (422/1974) nojalla maksettaviin korvauksiin sekä niihin liittyvien vähäisten asiamiespalkkioiden maksamiseen.

2026 talousarvio	19 000 000
2025 talousarvio	27 000 000
2024 tilinpäätös	20 488 616

66. Kansainväliset jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 457 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää oikeusministeriön toimialaan liittyvien kansainvälisten jäsenmaksujen ja rahoitusosuuksien maksamiseen.

Selvitysosa:

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Euroopan patenttitoimioistuin	200 000
Euroopan neuvoston toimielin: The European Commission for Democracy through Law (Venetsian komissio)	42 000
Euroopan neuvoston toimielin: Group of States against Corruption GRECO	14 000
Nordiska Samarbetsrådet för Kriminologi NSfK	94 000
European Union Crime Prevention Network EUCPN	2 000
Hague Conference on Private International Law HCCH	65 000
International Institute for the Unification of Private Law UNIDROIT	21 000
The International Anti-Corruption Academy (IACA)	5 000
Association of the European Network on Victims' Rights (AENVR)	7 000
OECD International Network on Financial Education (INFE)	7 000
Yhteensä	457 000
2026 talousarvio	457 000
2025 talousarvio	457 000
2024 tilinpäätös	418 512

10. Tuomioistuimet

Selvitysosa: Tuomioistuinlaitoksen vaikuttavuustavoite on, että tuomioistuimissa käsiteltävät asiat ratkaistaan joutuisasti, laadukkaasti ja kohtuullisin kustannuksin. Toiminnan kehittäminen ylläpitää laatua sekä edistää ratkaisutoiminnan joutuisuutta ja taloudellisuutta. Tuomioistuinten toimintatapoja kehitetään, jotta ne ovat mahdollisimman tehokkaita ja vastaavat parhaita käytäntöjä. Tavoitteena on myös, että oikeusturva toteutuu yhtäläisesti koko maassa. Perus- ja ihmisoikeudet toteutuvat asioiden käsittelyssä ja ratkaisemisessa.

Yleiset tuomioistuimet antavat oikeussuojaa rikosasioissa ja huolehtivat osaltaan rikosvastuun toteuttamisesta. Ne vastaavat myös oikeussuojan antamisesta yksityishenkilöille, yrityksille ja muille yhteisöille niiden keskinäisissä suhteissa sekä myös suhteissa julkisyhteisöihin silloin, kun kysymys ei ole hallintolainkäyttöasioista. Hallintotuomioistuinten ratkaisut ohjaavat julkisen vallankäytön lainmukaisuutta ja antavat oikeussuojaa yksityishenkilöille, yrityksille ja muille yhteisöille suhteessa julkiseen valtaan. Hallintotuomioistuinten ratkaisuilla ja käsittelyajoilla voi olla vaikutuksia yhteiskunnan toimintaan ja kilpailukykyyn laajastikin.

Tuomioistuinlaitoksen merkitys ja toiminta on yhteiskunnassa tunnettua ja tuomioistuinlaitokseen luotetaan. Oikeusasteiden roolien ja tehtävien tulee olla selkeitä. Oikeudenkäynnin painopisteen tulee olla ensimmäisessä asteessa.

Laadukkaasti toimiva ensimmäinen oikeusaste lisää luottamusta ja vähentää tarvetta muutoksenhakuun. Ylimpien oikeusasteiden toiminta painottuu ennakkoratkaisujen antamiseen.

01. Korkeimman oikeuden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 10 458 000 euroa.

Nettobudjetoinnissa ei oteta tuloina huomioon tuomioistuinmaksulain (1455/2015), oikeusministeriön asetuksen eräistä tuomioistuinten hakemusmaksuista vuosina 2025-2027 (1021/2024) ja oikeusministeriön asetuksen tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista vuosina 2025-2027 (1022/2024) mukaisesti perittäviä maksuja eikä menoina näistä johtuvia poistoja.

Selvitysosa: Korkein oikeus on ylin tuomioistuin riita- ja rikosasioissa. Sen tehtävänä on valituslupajärjestelmän pohjalta yksittäisiä valitusasioita tutkimalla ja ratkaisemalla antaa oikeuskäytäntöä ohjaavia ja yhtenäistäviä ennakkopäätöksiä lain tulkinnasta ja soveltamisesta. Lisäksi korkein oikeus käsittelee ja ratkaisee ylimääräistä muutoksenhakua koskevia asioita sekä antaa tasavallan presidentille lausuntoja armahdusasioissa ja Ahvenanmaan itsehallintoa koskevissa asioissa. Korkein oikeus valvoo alempien tuomioistuinten lainkäyttöä.

Tunnuslukutaulukko

	2024 toteutuma	2025 arvio	2026 arvio
Ratkaistut asiat, kpl	1 900	1 900	1 900
— annetut asiaratkaisut valitusasioissa	93	115	115
— julkaistut ratkaisut (ennakkopäätökset)	82	90	90
Keskimääräinen käsittelyaika (kk)			
— kaikki asiat	6,0	6,5	6,0
— valituslupa-asiat	5,1	5,5	6,0
— asiaratkaisut	17,8	18,0	17,5

Korkeimman oikeuden suoritteista tuomioistuinmaksulain (1455/2015), oikeusministeriön asetuksen eräistä tuomioistuinten hakemusmaksuista vuosina 2025-2027 (1021/2024) ja oikeusministeriön asetuksen tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista vuosina 2025-2027 (1022/2024) mukaisesti perittävänä maksuina arvioidaan kertyvän 300 000 euroa momentille 12.25.10.

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2024 toteutuma	2025 varsinainen talousarvio	2026 esitys
Bruttomenot	10 007	10 027	10 468
Bruttotulot	25	10	10
Nettomenot	9 982	10 017	10 458
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	1 424		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	1 231		

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Rikosprosessiketjun oikeasuhtaisuus	200
Palkkausten tarkistukset	241
Yhteensä	441
2026 talousarvio	10 458 000
2025 II lisätalousarvio	88 000
2025 talousarvio	10 017 000
2024 tilinpäätös	9 789 000

02. Korkeimman hallinto-oikeuden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 14 644 000 euroa.

Nettobudjetoinnissa ei oteta tuloina huomioon tuomioistuinmaksulain (1455/2015), oikeusministeriön asetuksen eräistä tuomioistuinten hakemusmaksuista vuosina 2025-2027 (1021/2024) ja oikeusministeriön asetuksen tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista vuosina 2025-2027 (1022/2024) mukaisesti perittäviä maksuja eikä menoina näistä johtuvia poistoja.

Selvitysosa: Korkein hallinto-oikeus on ylin tuomioistuin hallintoasioissa. Sen tehtävänä on osaltaan ylläpitää oikeusvaltion toimintaa takaamalla oikeusturva, varmistamalla hallinnon lainalaisuutta ja ohjaamalla oikeuskäytännön yhdenmukaisuutta. Se tutkii ja ratkaisee ylimpänä oikeusasteena alueellisten hallinto-oikeuksien ja markkinaoikeuden ratkaisuksista tehdyt muutoksenhaut. Pääsäännön mukaan valittaminen korkeimpaan hallinto-oikeuteen edellyttää valituslupaa. Korkeimpaan hallinto-oikeuteen voi valittaa suoraan esimerkiksi valtioneuvoston yleisistunnon päätöksistä. Lisäksi korkein hallinto-oikeus käsittelee ja ratkaisee ylimääräisiä muutoksenhakuja ja voi myös tehdä esityksiä lainsäädäntöasioissa. Se valvoo hallintotuomioistuinten lainkäyttöä.

Saapuvista asioista suurimmat asiaryhmät ovat ulkomaalaisasiat sekä sosiaali- ja terveydenhuoltoasiat, joiden lisäksi korkein hallinto-oikeus käsittelee mm. rakentamis- ja ympäristöasioita, verotusta, taloudellista toimintaa, kuten kilpailuasioita ja julkisia hankintoja sekä valtio-oikeus- ja yleishallintoasioita, kuten asiakirjajulkisuutta ja tietosuojaa.

Tunnuslukutaulukko

	2024 toteutuma	2025 arvio	2026 arvio
Ratkaistut asiat, kpl	3 744	3 400	3 400
— Annetut asiaratkaisut, säännönmukainen muutoksenhaku	655	650	650
— Julkaistut ratkaisut (ennakkopäätökset)	134	120	120
Keskimääräinen käsittelyaika (kk)			
— Kaikki asiat	6,0	6,0	6,0
— Valituslupa-asiat	5,1	5,0	5,0
— Asiaratkaisut	10,0	12,0	12,0

Korkeimman hallinto-oikeuden suoritteista tuomioistuinmaksulain (1455/2015), oikeusministeriön asetuksen eräistä tuomioistuinten hakemusmaksuista vuosina 2025-2027 (1021/2024) ja oikeusministeriön asetuksen tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista vuosina 2025-2027 (1022/2024) mukaisesti perittävinä maksuina arvioidaan kertyvän 700 000 euroa momentille 12.25.10.

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2024	2025	
	toteutuma	varsinainen talousarvio	2026 esitys
Bruttomenot	14 577	15 025	14 659
Bruttotulot	49	15	15
Nettomenot	14 528	15 010	14 644
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	5 241		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	4 083		

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Käräjänotaarien määrän lisääminen (siirto momentille 25.10.03)	-683
Palkkausten tarkistukset	317
Yhteensä	-366

2026 talousarvio	14 644 000
2025 II lisätalousarvio	116 000
2025 talousarvio	15 010 000
2024 tilinpäätös	13 370 000

03. Muiden tuomioistuinten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 369 411 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös Tuomioistuinviraston menoihin.

Nettobudjetoinnissa ei oteta tuloina huomioon tuomioistuinmaksulain (1455/2015), oikeusministeriön asetuksen eräistä tuomioistuinten hakemusmaksuista vuosina 2025-2027 (1021/2024) ja oikeusministeriön asetuksen tuomiois-
tuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista vuosina 2025-2027 (1022/2024) mu-
kaisesti perittäviä maksuja eikä menoina näistä johtuvia tileistä poistoja.

Selvitysosa: Tuomioistuinvirasto tukee ja ohjaa tuomioistuinlaitosta siten, että tuomioistuinlaitoksen toiminta on vaikuttavaa ja oikeusturva toteutuu tehokkaasti.

Tuomioistuimet ratkaisevat niiden käsiteltäväksi tulleet asiat ja siten tuottavat oikeusturvaa. Tuomioistuinten toimin-
taa kuvaavat keskeiset indikaattorit on kuvattu oheisessa tunnuslukutaulukossa.

Tunnuslukutaulukko

	2024	2025	2026
	toteutuma	arvio	arvio
Hovioikeudet			
Ratkaistut asiat, kpl	8 157	8 500	8 700
Keskimääräinen käsittelyaika, kk	6,6	6,4	6,3

Käräjäoikeudet

	2024 toteutuma	2025 arvio	2026 arvio
Ratkaistut asiat yhteensä, kpl	580 808	627 000	627 000
— Rikosasiat	49 367	56 000	56 000
— Laajat riita-asiat	10 247	11 000	11 500
— Summaariset asiat	438 137	468 000	450 000
Keskimääräinen käsittelyaika, kk			
— Rikosasiat	6,8	6,2	6,0
— Laajat riita-asiat	9,9	9,9	9,2
— Summaariset asiat	3,1	3,1	3,0
Hallinto-oikeudet			
Ratkaistut asiat, kpl	18 553	19 000	19 000
Keskimääräinen käsittelyaika, kk	8,4	8,2	8,0
Vakuutus oikeus			
Ratkaistut asiat, kpl	3 437	3 600	3 600
Keskimääräinen käsittelyaika, kk	12,6	10,0	10,0
Markkinaoikeus			
Ratkaistut asiat, kpl	686	650	650
Keskimääräinen käsittelyaika, kk	6,6	6,6	6,6
Työtuomioistuin			
Ratkaistut asiat, kpl	74	100	100
Keskimääräinen käsittelyaika, kk	10,4	8,5	8,5

Tuomioistuinten suoritteista tuomioistuinmaksulain (1455/2015), oikeusministeriön asetuksen eräistä tuomioistuinten hakemusmaksuista vuosina 2027-2025 (1021/2024) ja oikeusministeriön asetuksen tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista vuosina 2025-2027 (1022/2024) mukaisesti perittävinä maksuina arvioidaan kertyvän 42,7 milj. euroa momentille 12.25.10.

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2024 toteutuma	2025 varsinainen talousarvio	2026 esitys
Bruttomenot	329 651	346 969	370 211
Bruttotulot	872	800	800
Nettomenot	328 779	346 169	369 411
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	27 373		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	28 459		

Määrärahan arvioitu käyttö (1 000 euroa)

Yleiset tuomioistuimet	235 000
Hallintotuomioistuimet	66 000
Erityistuomioistuimet	20 000
Tuomioistuinvirasto	8 500
Tietohallinto- ja muut menot	39 911
Yhteensä	369 411

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Aserikoslainsäädännön uudistaminen	730
Jyväskylän oikeustalohanke	600
Käräjänotaarien määrän lisääminen (siirto momentilta 25.10.02)	683
Maahanmuuttopaktin kansallinen toimeenpano	5 900
Oikeudenhoidon resurssien varmistaminen (valtioneuvoston selonteko oikeudenhoidosta 2022)	5 000
Oulun vankilan kärjäsaliympäristön vuokraosuus (siirto momentille 25.40.01)	-12
Porin oikeustalohanke	-971
Rikosprosessiketjun oikeasuhtaisuus	4 700
Toimipaikkojen rahoitus	835
Vahvistetaan oikeudenhoidon resursseja (HO 2023)	-2 100
Vantaan oikeustalohanke	2 140
Palkkausten tarkistukset	7 537
Toimintamenoäästö (Lisätoimet 2024)	-1 500
Tuottavuustoimenpiteet (HO 2023)	-300
Yhteensä	23 242

2026 talousarvio	369 411 000
2025 II lisätalousarvio	2 766 000
2025 talousarvio	346 169 000
2024 tilinpäätös	329 864 000

15. Oikeuspalvelut

Selvitysosa: Oikeusavun toimialan perustehtävänä on oikeusapupäätösten tekeminen ja asianajo oikeusapuasioissa.

Talous- ja velkaneuvonnan toimiala antaa asiakkaille tietoa ja neuvontaa talouden ja velkojen hoitamisesta sekä avustaa asiakasta taloudenhallinnan suunnittelussa. Lisäksi edistetään talousosaamista kaikissa ikäryhmissä yhteistyössä talousosaamisen toimijaverkoston kanssa.

Edunvalvonnan toimialan tehtävänä on hoitaa niiden asiakkaiden asioita, jotka eivät kykene valvomaan etujaan tai hoitamaan taloudellisia asioitaan sairauden tai muun syyn takia.

Oikeusavun, talous- ja velkaneuvonnan ja yleisen edunvalvonnan vaikuttavuustavoitteet:

Korkealaatuinen oikeusturva on kaikkien saatavilla

— Oikeuspalveluviraston tavoitteena on turvata oikeusavun, edunvalvonnan ja talous- ja velkaneuvonnan asiakkaille nykyistä yhtenäisemmät, laadukkaammat ja helpommin saavutettavat palvelut.

Oikeusjärjestys turvaa toimintamahdollisuudet ja edistää vakautta

— Ylivelkaantumista ehkäistään ja jo ylivelkaantuneita autetaan eri viranomaisten yhteistyöllä.

01. Oikeuspalveluviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 109 720 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Oikeuspalveluvirastosta annetussa laissa (1133/2023) tarkoitettujen julkisen oikeusavun, talous- ja velkaneuvonnan ja yleisen edunvalvonnan palveluiden tuottamiseen sekä palveluiden ostamisesta valtiolle aiheutuvien menojen maksamiseen sekä rikos- ja riita-asioiden sovittelun siirron valmistelumenoihin.

Nettobudjetoinnissa ei oteta tuloina huomioon holhoustoimesta annetun lain (442/1999) mukaisia yleisen edunvalvonnan päämiehen varoista perittäviä palkkioita ja korvauksia ja oikeusapulain (257/2002) mukaisia oikeusapumaksuja ja korvauksia.

Selvitysosa: Oikeusaputoimistoihin arvioidaan saapuvan 45 000 oikeusapuasiaa (40 801 asiaa v. 2024.). Oikeusaputoimistojen jonotusajan tavoite on keskimäärin 10 päivää v. 2026 (13 päivää v. 2024). Oikeusaputoimistoissa käsiteltävistä asioista arvioidaan olevan 85 % (86 % v. 2024) siviili- ja hallinto-oikeudellisia asioita ja 15 % (14 v. 2024) rikosasioita.

Yleisen edunvalvonnan palveluja ostetaan kunnilta ja yksityiseltä palveluntuottajalta silloin, kun se on tarpeen palveluiden alueellisen saatavuuden turvaamiseksi. Ostopalvelun osuus on noin 7 % (9 % v. 2024).

Talousarvioesityksen valmisteluun liittyen oikeusministeriö on alustavasti asettanut Oikeusapuvirastoille seuraavat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2026:

Tunnuslukutaulukko

	2024 toteutuma	2025 arvio	2026 tavoite
Oikeusapu			
Käsitellyt asiat, kpl	40 821	45 000	45 000
Chat ja oikeusapuohjaus, kpl	12 277	13 200	13 300
Oikeusapupäätökset yksityisille asiamiehille, kpl	23 194	21 2400	21 600
Taloudellisuus (euroa/painotettu työmäärä)	490	480	480
Tuottavuus (painotettu työmäärä/htv)	179	180	180
Talous- ja velkaneuvonta			
Käsitellyt asiat, kpl	33 163	37 700	39 000
Talousneuvonta, kpl	36 229	35 000	33 500
Taloudellisuus (euroa/asia)	367	350	350
Tuottavuus (asia/htv)	151	165	165
Edunvalvonta			
Päämiesten määrä, kpl	45 621	47 000	47 200
— edunvalvontatoimisto	41 676	43 100	44 100
— edunvalvonta ostopalveluna	3 945	3 900	3 100

	2024 toteutuma	2025 arvio	2026 tavoite
Taloudellisuus (bruttomenot/päämies)	855	880	880
Tuottavuus (päämiesmäärä/htv)	68	69	69

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2024 toteutuma	2025 varsinainen talousarvio	2026 esitys
Bruttomenot	94 763	95 923	109 740
Bruttotulot	73	20	20
Nettomenot	94 663	95 903	109 720
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	24 269		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	22 320		

Oikeusavun palkkioista säädetään valtioneuvoston asetuksessa oikeusavun palkkioperusteista (290/2008). Oikeusapumaksuja ja -palkkioita arvioidaan kertyvän 3 911 000 euroa momentille 12.25.14.

Yleisen edunvalvonnan palkkioista säädetään valtioneuvoston asetuksessa edunvalvojan palkkion suuruudesta (696/2012). Palkkioita arvioidaan kertyvän 33 344 000 euroa momentille 12.25.15.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Maahanmuuttopaktin kansallinen toimeenpano	1 900
Oikeudenhoidon resurssien varmistaminen (valtioneuvoston selonteko oikeudenhoidosta 2022)	2 800
Porin oikeustalohanke	-131
Rikosprosessiketjun oikeasuhtaisuus	1 900
Vahvistetaan oikeudenhoidon resursseja (HO 2023)	2 700
Vantaan oikeustalohanke	267
Palkkausten tarkistukset	2 281
Toimintamenosäästö (Lisätoimet 2024)	2 100
Yhteensä	13 817

2026 talousarvio	109 720 000
2025 II lisätalousarvio	837 000
2025 talousarvio	95 903 000
2024 tilinpäätös	92 714 000

50. Yksityisille oikeusavustajille maksettavat korvaukset (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 80 410 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) oikeusapulaissa (257/2002)
- 2) yksityishenkilön velkajärjestelystä annetussa laissa (57/1993)

3) oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetussa laissa (689/1997) säädettyjen korvausten maksamiseen.

Selvitysosa:

Määrärahan arvioitu käyttö (1 000 euroa)

Oikeusapu	73 410
Yksityishenkilön velkajärjestely	1 000
Syytteestä vapautetun oikeudenkäyntikulujen korvaus	6 000
Yhteensä	80 410

Vuonna 2024 yksityiset oikeusavustajat hoitivat 37 476¹⁾ oikeusapuasiasia ja oikeusapulain mukaiset yksityisten avustajien korvaukset olivat noin 77,3 milj. euroa. Yksityishenkilön velkajärjestelylain mukaiset korvaukset olivat noin 0,6 milj. euroa v. 2024. Syytteestä vapautettujen oikeudenkäyntikulujen korvaukset olivat noin 4,2 milj. euroa v. 2024.

2026 talousarvio	80 410 000
2025 talousarvio	80 410 000
2024 tilinpäätös	83 301 759

20. Ulosotto

Selvitysosa: Ulosottolaitoksen vaikuttavuustavoitteet edistävät korkealaatuisen oikeusturvan saatavuutta, jokaisen yhdenvertaista mahdollisuutta osallistua ja vaikuttaa sekä suunnitelmallista ennakointiin pohjautuvaa uudistumista. Tässä tarkoituksessa oikeusministeriö asettaa Ulosottolaitokselle seuraavat tavoitteet vuodelle 2026:

- Varmistamme oikeusturvan toteutumista yhteiskunnassa
- Ennalta ehkäisemme ylivelkaantumista
- Tuotamme hyvän asiointikokemuksen
- Ulosottolaitos kehittyy ja uudistuu
- Olemme vastuullinen toimija ja hyvä työnantaja.

Yhteiskuntajärjestelmää ylläpidetään ja vakautetaan perimällä velkoja sekä panemalla täytäntöön muita velvoitteita laissa säädetyllä tavalla ja osapuolten oikeuksia tasapuolisesti kohdellen. Kansalaisia ohjataan taloudellista neuvontaa ja tukea tarjoavien palveluiden piiriin.

Sähköistä asiointia kehitetään tuottamaan asianosaisille hyvä asiakaskokemus. Samalla varmistetaan toimipakkaverkostomme ja muun asiakaspalvelumme taloudellisuus ja saavutettavuus hyvän henkilökohtaisen asioinnin turvaamiseksi. Tiedolla johtamista kehitetään tehokkaimpien ja vaikutuksiltaan parhaiden kehittämiskohteiden osalta. Toiminnan taloudellinen kestävyys varmistetaan ennakkoinnilla ja oikein suunnatuilla kehittämistoimilla.

Henkilöstön osaamisesta ja työkyvyn säilymisestä huolehditaan koko työuran ajan.

01. Ulosottolaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 118 553 000 euroa.

¹⁾ Tilastoitu yhtenä asiana. Yhden asian käsittely voi sisältää useamman käsittelyn esim. käräjäoikeudessa ja hovioikeudessa.

Nettobudjetoinnissa ei oteta tuloina huomioon ulosottomaksuista annetun lain (34/1995) ja ulosottomaksuista annetun asetuksen (35/1995) mukaisia tuloja, ulosottokaaren (705/2007) mukaisia valtiolle tilitettäviä vähäisiä ulosottovaroja eikä konkurssilain (120/2004) mukaan valtiolle tilitettäviä velkojien menettämiä jako-osuuksia.

Selvitysosa: Ulosottoon arvioidaan saapuvan vireille 2,9 milj. asiaa (2,8 milj. asiaa v. 2024). Keskimääräisen käsittelyajan arvioidaan olevan 8,5 kuukautta (8,4 kuukautta v. 2024). Ulosoton perintätuloksen arvioidaan olevan 1 200 milj. euroa (1 240 milj. euroa v. 2024). Ulosotossa arvioidaan käsiteltävän 574 000 velallisen asioita (587 000 velallista v. 2024).

Talousarvioesityksen valmisteluun liittyen oikeusministeriö on asettanut Ulosottolaitoksen toiminnalle vuodelle 2026 alustavasti seuraavat tavoitteet:

Tunnuslukutaulukko

	2024 toteutuma	2025 arvio	2026 tavoite
Käsitellyt asiat (1 000 kpl)	2 798	2 900	2 975
Peritty (milj. euroa)	1 264	1 200	1 200
Perittyjen ja varattomien rahasaamisten suhde			
Asiamääräistä, %	40,5	40	40
Rahamääräistä, %	32	42	38
Keskimääräinen käsittelyaika, kk	8,4	8,5	8,5
Taloudellisuus (euroa/käsitelty asia)	41	39	39
Tuottavuus (käsiteltyt asiat/htv)	2 453	2 537	2 610
Erityistäytäntöönpanon selvitettäväksi ottamat velalliset	240	250	250
Ratkaistujen ulosottokantelujen määrä	72	50	50
Ulosottokantelujen käsittelyaika, kk	5,7	6,0	6,0

Ulosottomaksutuloina arvioidaan momentille 12.25.20 kertyvän 87 milj. euroa. Ulosottomaksutulojen määrä vastaa noin 74 % Ulosottolaitoksen kokonaismenoista.

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2024 toteutuma	2025 varsinainen talousarvio	2026 esitys
Bruttomenot	117 652	110 906	119 003
Bruttotulot	538	50	50
Nettomenot	117 114	110 856	118 553
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	25 081		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	16 889		

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Oikeudenhoidon resurssien varmistaminen (valtionneuvoston selonteko oikeudenhoidosta 2022)	3 000
Porin oikeustalohanke	-130
Toimipaikkojen rahoitus	280
Ulosottomyyntien määräaikainen ruuhkanpurku	2 422
Vahvistetaan oikeudenhoidon resursseja (HO 2023)	-2 000
Vantaan oikeustalohanke	231
Palkkausten tarkistukset	2 694
Toimintamenoäästö (Lisätoimet 2024)	2 200
Tuottavuustoimenpiteet (HO 2023)	-1 000
Yhteensä	7 697
2026 talousarvio	118 553 000
2025 II lisätalousarvio	988 000
2025 talousarvio	110 856 000
2024 tilinpäätös	109 862 000

30. Syyttäjät

Selvitysosa: Syyttäjälaitos on oikeusvaltiossa keskeinen kansalaisten oikeusturvan toteuttaja. Toiminnan vaikuttavuuden tärkein mittari on lakisääteisten tehtävien toteuttaminen siten, että korkealaatuinen oikeusturva on kaikkien saatavilla ja se toteutuu yhdenvertaisesti ja joutuisasti. Rikollisuus ja turvattomuuden tunne vähenevät, kun rikosvastuu toteutuu oikeudenmukaisesti ja rikosasioiden käsittelyketjun toiminta vahvistuu.

Syyttäjälaitoksen strategisena päätavoitteena on toiminnan tuottavuuden ja tehokkuuden kasvattaminen lisätyn perusrahoituksen turvin. Asiaratkaisujen määrää kasvatetaan ja syyteharkinta-aikoja lyhennetään pysyvästi. Samalla vähennetään pitkään syyteharkinnassa avoinna olleiden asioiden määrää. Kansalaisten oikeusturvan toteutumiseen kyetään vaikuttamaan positiivisesti, kun rikosasioiden käsittelyajat eivät ole resurssisyyistä kohtuuttoman pitkiä. Poliisin resurssien lisääntymisen vuoksi Syyttäjälaitokselle saapuvien asioiden kokonaismäärässä on vuonna 2025 tapahtunut merkittävää kasvua.

Pitkään avoinna olleiden asioiden määrän vähentämiseksi on vuonna 2025 perustettu erillinen ruuhkanpurkuhanke. Hanke kestää kolme vuotta ja sen avulla tuetaan avoinna olevien asioiden määrän vähentämistä arviolta noin 5 500 asialla.

Rikosasioiden nopeaa käsittelyä edistetään tehostamalla esitutkintayhteistyötä sekä tiiviillä yhteistyöllä tuomioistuinlaitoksen kanssa. Rikosprosessin sujuvoittamisen keinoina ovat kirjallisten menettelyjen lisääminen, läsnäolovaatimusten keventäminen, sähköisten toimintatapojen sekä etäyhteyksien ja videotallenteiden käytön lisääminen yhteistyössä esitutkintaviranomaisten ja tuomioistuinten kanssa. Esitutkintayhteistyötä edistetään osallistumalla poliisin Tiimantti-hankkeeseen.

Syyttäjien käsiteltäväksi saapuvien rikosasioiden keskimääräisen vaativuuden ennakoidaan jatkavan kasvuaan. Resurssilisäyksillä ja Syyttäjälaitoksen koulutusjärjestelmän kehittämisellä vastataan työn vaativuuden kasvuun sekä kansalaisten ja sidosryhmien kasvaneisiin odotuksiin siitä, että asiat kyetään käsittelemään nopeasti ja laadukkaasti valtakunnallisesti.

01. Syyttäjälaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 69 081 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös Suomen osallistumisesta Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) toimintaan annetussa lais-
sa (66/2021) tarkoitettujen valtuutettujen Euroopan syyttäjien EPPO-palkan sivukulujen maksamiseen.

Selvitysosa: Talousarvioesityksen valmistelun yhteydessä oikeusministeriö on asettanut Syyttäjälaitoksen toi-
minnalle vuodelle 2026 alustavasti seuraavat tavoitteet:

Tunnuslukutaulukko

	2024	2025	2026
	toteutuma	arvio	tavoite
Keskimääräinen syyteharkinta-aika, kk	2,4	2,4	2,5
Yli 6–12 kk syyteharkinnassa olleita asioita avoinna	4 198	3 960	3 600
Yli vuoden syyteharkinnassa olleita asioita avoinna	1 622	1 830	1 600

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2024	2025	2026
	toteutuma	varsinainen talousarvio	esitys
Bruttomenot	64 230	64 819	69 211
Bruttotulot	140	200	130
Nettomenot	64 090	64 619	69 081
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	11 827		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	10 788		

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Aserikoslainsäädännön uudistaminen	280
Jyväskylän oikeustalohanke	102
Oikeudenhoidon resurssien varmistaminen (valtioneuvoston selonteko oikeudenhoidosta 2022)	500
Porin oikeustalohanke	-94
Rikosprosessiketjun oikeasuhtaisuus	2 000
Vahvistetaan oikeudenhoidon resursseja (HO 2023)	-100
Vantaan oikeustalohanke	236
Palkkausten tarkistukset	1 638
Toimintamenosäästö (Lisätoimet 2024)	-100
Yhteensä	4 462
2026 talousarvio	69 081 000
2025 II lisätalousarvio	601 000
2025 talousarvio	64 619 000
2024 tilinpäätös	63 051 000

40. Rangaistusten täytäntöönpano

Selvitysosa: Rikosseuraamuslaitoksen perustehtävänä on vankeusrangaistusten ja yhdyskuntaseuraamusten täytäntöönpano ja tutkintavankeuden toimeenpano. Vankeusrangaistusten ja yhdyskuntaseuraamusten täytäntöönpanossa huolehditaan täytäntöönpanon varmuudesta, luotettavuudesta ja turvallisuudesta. Rikosseuraamuslaitoksen tavoitteena on lisätä rangaistusta suorittavien valmiuksia rikoksettomaan elämäntapaan yhteistyössä muiden yhteiskunnan toimijoiden kanssa ja estää rikosten tekeminen vankeusaikana. Tavoitteena on oikeusturvan ja yhdenvertaisten käytäntöjen varmistaminen sekä suunnitelmallinen ja asteittainen vapauttaminen.

Vankien ja yhdyskuntaseuraamuksia suorittavien määrä on kasvanut viime vuosina. Vankimäärän ennakoidaan edelleen kasvavan mm. hallitusohjelman mukaisten lainsäädäntömuutosten seurauksena. Lainsäädäntömuutosten lisäksi vankimäärään vaikuttavat mm. tuomioiden pituudet, rikosten määrä ja poliisin mahdollisuus tutkia rikoksia. Myös yhdyskuntaseuraamusta suorittavien ja seuraamuksiin liittyvien pyydettyjen asiantuntijalausuntojen määrien ennakoidaan nousevan.

Toiminnan laajuus

	2024 toteutuma	2025 arvio	2026 arvio
Vankeja keskimäärin	3 356	3 550	3 750
Vapaudesta vankilaan tulleet	6 355	6 500	6 600
Yhdyskuntaseuraamuksia suorittavia keskimäärin	3 941	4 000	4 050
Täytäntöönpantaviksi tulleet yhdyskuntaseuraamukset	3 501	3 500	3 700
Seuraamuksiin liittyvät pyydetty asiantuntijalausunnot	6 990	7 500	7 800

Rangaistusten täytäntöönpanon turvallisuutta vahvistetaan. Toimintojen järjestämisessä, turvallisuudessa, vankipaikkasuunnittelussa ja yhdyskuntaseuraamustyössä huomioidaan erityisesti nuoriso- ja jengirikollisuuden torjunta. Ehkäistään päihdeiden salakuljettamista ja käyttöä vankiloissa.

Vahvistetaan väkivalta- ja seksuaalirikollisuuden ehkäisy- ja katkaisupalveluita. Päihde- ja mielenterveystyön palvelukokonaisuutta kehitetään. Kehitetään yhteistyötä hyvinvointialueiden kanssa ja huolehditaan rangaistusajan jälkeisistä palvelujatkumoista.

01. Rikosseuraamuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 319 252 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös avolaitostöihin valtion, kunnan, seurakunnan tai yleishyödyllisen yhteisön työkohteissa.

Määrärahasta on varattu 4 000 000 euroa vangeille siirtomenoina maksettaviin käyttö- ja ruokarahoihin vankeuslain (767/2005) 7 luvun 5 §:n ja 9 luvun 6 §:n mukaisesti.

Selvitysosa: Talousarvioesityksen valmistelun yhteydessä oikeusministeriö on asettanut vuodelle 2026 alustavasti seuraavat tavoitteet:

Tunnuslukutaulukko

	2024 toteutuma	2025 arvio	2026 tavoite
Laitosten säilytysvarmuus, %	99,3	99,3	99,3
Vankeusvangeista avolaitoksissa keskimäärin päivässä, %	45,1	44	44
Rangaistusta suorittavien vankien toimintoihin osallistuminen, tuntia viikossa	16,0	14,5	14,5
Valvotun koevapauden kautta vapautuneet, % vapautuneista vankeusvangeista	22,8	22	23
Tuottavuus, vangit, keskimäärin päivässä/htv	1,5	1,5	1,6
Tuottavuus, henkilöitä yhdyskuntaseuraamuksissa, keskimäärin päivässä/htv	14,0	14,1	14,3
Taloudellisuus, toimintamenot/vanki	73 970	78 670	73 750
Taloudellisuus, toimintamenot/yhdyskuntaseuraamusta suorittava	5 275	5 275	5 220

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2024 toteutuma	2025 varsinainen talousarvio	2026 esitys
Bruttomenot	275 095	299 701	322 852
Bruttotulot	6 065	5 500	3 600
Nettomenot	269 030	294 201	319 252
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	11 447		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	26 909		

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 euroa)

	2024 toteutuma	2025 varsinainen talousarvio	2026 esitys
Maksullisen toiminnan tuotot			
— suoritteiden myyntituotot	2 823	2 108	2 028
— muut tuotot	632	280	200
Tuotot yhteensä	3 455	2 388	2 288
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset			
— erilliskustannukset	6 692	6 146	5 730
— osuus yhteiskustannuksista	6 813	5 708	5 320
Kustannukset yhteensä	13 505	11 854	11 050
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	-10 050	-9 466	-8 822
Kustannusvastaavuus, %	26	20	20

Määrärahan käytöstä arvioidaan kulutusmenojen osuudeksi 315 252 000 euroa ja siirtomenojen osuudeksi 4 000 000 euroa.

Määrärahasta käytetään arviolta 100 000 euroa tutkimus- ja kehittämistoimintaan.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Aserikoksia koskeva uudistus, siirto vankiterveydenhuoltoon (siirto momenteille 33.01.06 ja 33.01.08)	-710
Aserikoslainsäädännön uudistaminen	7 020
Ennakoimaton vankimäärän kasvu	4 200
Ensikertalaisuussäännösten muuttaminen	656
Kriminaalipolitiikan kehysvarauksen kohdennus vankimäärän kasvuun vastaamiseksi	9 367
Oikeudenhoidon resurssien varmistaminen (valtioneuvoston selonteko oikeudenhoidosta 2022)	3 700
Oulun vankilan kärjäsalilympäristön vuokraisuus (siirto momentilta 25.10.03)	12
Vahvistetaan oikeudenhoidon resursseja (HO 2023)	1 500
Vankeuden aikaisen päihdekuntoutuksen edistäminen (VaVM 25/2024 vp)	-300
Vankiloiden turvatekniikan päivittäminen	-4 700
Palkkausten tarkistukset	4 606
Toimintamenosäästö (Lisätoimet 2024)	-300
Yhteensä	25 051

2026 talousarvio	319 252 000
2025 II lisätalousarvio	9 791 000
2025 talousarvio	294 201 000
2024 tilinpäätös	284 492 000

(74.) *Avolaitostyöt* (siirtomääräraha 3 v)

2024 tilinpäätös	4 700 000
------------------	-----------

50. Vaalimenot

01. *Vaalipiirilautakuntien toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 100 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää vaalilain (714/1998) mukaisista vaaleista aiheutuviin vaalipiirilautakuntien menoihin.

Selvitysosa: Määrärahatarve vaihtelee vuosittain merkittävästi johtuen siitä, minä vuosina järjestetään valtiollisia vaaleja. Valtiollisia vaaleja ovat eduskuntavaalit, europarlamenttivaalit ja presidentinvaali.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Tasomuutos	90
Yhteensä	90

2026 talousarvio	100 000
2025 talousarvio	10 000
2024 tilinpäätös	7 150 000

20. Vaalimenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 3 574 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) vaalilain (714/1998) mukaisten yleisten vaalien ja menettelystä neuvoa-antavissa kansanäänestyksissä annetussa laissa (571/1987) tarkoitettujen valtiollisten kansanäänestysten toimittamisesta ja niihin liittyvästä tiedottamisesta ja tietopalvelusta, vaalitietojärjestelmän ja vaalivalmiuden ylläpidosta, vaalijärjestelmän ja vaalitietojärjestelmän kehittämisestä sekä äänestysaktiivisuuden vahvistamiseen liittyvistä toimenpiteistä aiheutuvien menojen maksamiseen

2) siirtomenojen maksamiseen kunnille vaalilain 188 §:n 3 momentissa tarkoitettuna kertakorvauksena ja saamelaiskäräjistä annetussa laissa (974/1995) tarkoitetuista saamelaiskäräjävaaleista aiheutuvien menojen maksamiseen.

Selvitysosa:

Määrärahan arvioitu käyttö (1 000 euroa)

Eduskuntavaalit 2027	350
Vaalitietojärjestelmän menot	2 420
Muut vaalimenot	174
Saamelaiskäräjävaalit	630
Yhteensä	3 574

Määrärahan käytöstä arvioidaan kulutusmenojen osuudeksi 2 944 000 euroa ja siirtomenojen osuudeksi 630 000 euroa.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Alue- ja kuntavaalit 2025	-6 220
Eduskuntavaalit 2027	350
Muut vaalimenot	50
Saamelaiskäräjävaalit	580
Vaalitietojärjestelmän menot	-1 560
Yhteensä	-6 800

2026 talousarvio	3 574 000
2025 I lisätalousarvio	—
2025 talousarvio	10 374 000
2024 tilinpäätös	43 624 623